

Nieuwsbrief

augustus 2010 nummer 3

Pagina 1 van 4

COLOFON

Uitgave nieuw sbrief
Bestuur Heemkundekring
De Vrijheijt van Rosendale

Secretariaat

Nispensestraat 115
4701 CV Roosendaal
Tel. 0165-540726
e-mail: bestuur.devrijheijt@12move.nl
website: www.heemkundekringroosendaal.nl

Redactieadres nieuwsbrief

Ineke van Rijen-van Eekelen
Tel. 0165-544769

Bankrelatie

Rabobank reknr. 14.43.24.423

Van de vicevoorzitter

Einde 2008 stond op deze plaats in de nieuwsbrief van onze Heemkundekring ook een stukje tekst van de vicevoorzitter. De reden dat dit ook nu weer gebeurt, is dezelfde als toen. Onze voorzitter René Konings moet weer een zware medische ingreep ondergaan. Op het moment dat ik dit schrijf, 14 augustus, moet e.e.a. nog gebeuren en valt er dus over de uitslag nog niets te zeggen. We hopen allemaal van harte dat de ingreep het gewenste resultaat zal opleveren. Zeker is in ieder geval wel dat René een hele tijd nodig zal hebben om weer op krachten te komen en om zijn activiteiten weer te kunnen oppakken. Tot dat tijdstip zal ik, waar nodig, zijn taken waarnemen. Mijn eerste taak is dan ook, op verzoek van de redactie van deze nieuwsbrief, een inleiding te schrijven voor deze uitgave. Wat moet je daar nu mee, zo midden in de

vakantieperiode.

Deze tijd wordt dan medialand vaak aangeduid als komkommertijd. Dat bracht me op het idee eens op internet te gaan zoeken waar deze term vandaan komt.

Hier staat een samenvatting van wat ik vond:

Komkommertijd is een aanduiding voor de rustige zomerperiode, waarin weinig nieuws en weinig handel is. Het woord wordt tegenwoordig vooral gebezigd in de media, die er bovendien inhoud aan geven door berichten te brengen die buiten de komkommertijd geen nieuwswaarde zouden hebben. Het komkommerseizoen was voorheen altijd in de zomer — voor de kwekers een drukke tijd, maar in veel andere vakgebieden was er dan juist niets te doen. Omdat die seizoenen samenvielen, werd komkommertijd meer en meer geassocieerd met het gebrek aan nieuws en activiteiten.

Waar het woord komkommertijd precies vandaan komt, is niet helemaal zeker. Sommigen zeggen dat het een leenvertaling is van de Engelse cucumber time, dat vroeger in de zomermaanden door kleermakers werd gebruikt. Maar dat is later vervangen door het inmiddels ook weer verdwenen taylor's Holiday, en niemand kent nog het woord cucumber time. In het Nederlands wordt het sinds de negentiende eeuw gebruikt; zo had Multatuli het al over "in 't hartje van den komkommertyd". Varianten van komkommertijd komen in diverse andere talen voor, zoals het Noors (agurktid) en het Duits (Sauregurkenzeit, 'zurebommentijd'). Vrijwel iedere taal heeft wel een woord voor deze karige zomertijd: la morte-saison (Frans), the dull season, the silly season (Engels) en zelfs the big gooseberry time ('kruisbessenseizoen', Amerikaans).

In het Zweeds (nyhetstorka, 'nieuwsdroogte') en het Duits (Sommerloch, 'zomergat') bestaan woorden die zelf al een duidelijk negatieve lading hebben. In het West-Vlaams werd de komkommertijd ruim honderd jaar geleden ook wel plattebonentijd genoemd, maar dat woord is inmiddels wel echt in onbruik geraakt.

En onze Heemkundekring dan. Geldt de komkommertijd ook bij ons? We zitten lang niet allemaal stil of zijn met vakantie, al fungeren sommige werkgroepen op een lager pitje.

Vele van onze werkgroepen zoals Fotoarchief, Industrieel Verleden, Tentoonstelling, Archief en anderen, blijven gewoon actief, soms in wisselende samenstelling, maar in feite het hele jaar door. Ook het Open Huis op de 1ste zaterdag van de maand gaat gewoon door en trekt naast de "vaste" bezoekers ook regelmatig andere belangstellenden.

Onze toekomstige huisvesting is een onderwerp dat steeds de aandacht blijft vragen. Op dit ogenblik kunnen we daarover geen nieuwe ontwikkelingen melden.

De werkgroep Activiteiten heeft weer een nieuwe excursie samengesteld, deze keer naar Schoonhoven.

De uitnodiging vind u bijgesloten in deze enveloppe.

Dus geen komkommertijd in onze Heemkundekring! We gaan gewoon door en we laten van ons horen in o.m. de Straatnamen- en Monumentencommissie van de gemeente Roosendaal, bij het Brabants Heem, bij het overleg over de Turfgeschiedenis in onze Regio en bij nog veel meer verbanden en bijeenkomsten. U blijft van ons horen.

Voor deze keer denk ik dat dit weer genoeg tekst is. Misschien een volgende keer wat meer over de activiteiten van onze Heemkundekring. Ik hoop dat René dan zover hersteld is dat de kop van het artikel weer "**Van de voorzitter**" kan zijn.

Christ van Rooij (vicevoorzitter)

Werkgroep 'Archeologie'

Sinds 28 mei 2009 is de werkgroep 'Archeologie' binnen onze heemkundekring 'De Vrijheijt van Rosendale' actief. Wie heeft verwacht dat wij meteen met schop en pikhouweel het landschap in zijn getrokken moet ik toch teleurstellen. Immers, wettelijke regels, ook op provinciaal en plaatselijk niveau, voorkomen juist dat iedereen die daar behoefte toe voelt zo maar gaat graven.

Maar dat betekent natuurlijk niet dat de werkgroep stil zit. Onder de deskundige leiding van Marco Vermunt, de stadsarcheoloog van Bergen op Zoom waar in deze ook Roosendaal onder valt, organiseert de werkgroep haar bijeenkomsten.

Om te beginnen houdt de werkgroep zo goed mogelijk in de gaten wat er zoal binnen de gemeentegrenzen gebeurt op bouwtechnisch gebied. Tegelijkertijd ontvangt Marco vanuit de gemeente mededelingen en verzoeken tot assistentie indien er bouwplannen worden ontwikkeld. Het is dan aan Marco en zijn team om te onderzoeken of er op archeologisch gebied redenen zijn om verdere onderzoeken, door middel van verder graafwerk, uit te voeren. Zo heeft de werkgroep op 31 mei assistentie verleend bij proefboringen op de oude sportvelden van Heerle en ook bij het bouwrijp maken van deze terreinen zal de werkgroep hier de nodige aandacht aan besteden.

Enkele andere aandachtspunten zijn:

- Het achterhalen van de plaats van het vroegere klooster Catharinadal op Vroenhout
- Bij de aanstaande plannen rond de Zuidpoort (plan Vrouwenhof) zal de werkgroep medewerking verlenen bij eventuele proefboringen.
- De ontwikkelingen rond het eerder afgebrande Restaurant Vroenhout worden door de werkgroep nauwlettend gevolgd teneinde ook daar de nodige onderzoeken te kunnen doen.

- Tot slot geldt hetzelfde rond de bouwplannen op het dr. Van Dregtplein.

L. Antonissen, secr. werkgroep archeologie

Beschrijving van de plaats van het klooster

De ligging van het vroegere klooster Catharinadal is nog steeds een vraagteken. Dit komt omdat het zo lang geleden is en de nonnen maar 25 jaar daar gewoond hebben. Het klooster werd gesticht door Servaas Heer van Liedekerken in 1269. Eerst werd dat bewoond door monniken, later vanaf 1271 door nonnen en heette Sint Catharina. Het was het eerste vrouwenklooster in Nederland.

In 1288 was hier een grote overstroming waardoor veel van de landerijen rondom het klooster onder water liepen en vanwege dit gevaar zijn ze in 1295 alweer vertrokken en hebben zich in Breda gevestigd.

In 1647 zijn ze van Breda naar Oosterhout vertrokken, waar ze nu nog steeds zijn. Omdat ze pas na zeven jaar vertrokken zijn veronderstelt men dat het klooster niet overstroomd is en hoger heeft gestaan. Ik ben gaan informeren bij oudere mensen in Vroenhout of die nog iets weten van het bestaan van dit klooster.

Volgens meerdere bewoners daar moet het ongeveer gelegen hebben aan de Vroenhoutseweg 25, juist voorbij de boerderij richting Kruisland en aan de overkant was een Kerkhof.

Ik heb nog naar het klooster gebeld in Oosterhout om te vragen of men daar soms iets meer wist. Het enige wat men mij vertelde was dat ze in 1971 samen met de toenmalige burgemeester van Roosendaal daar ter plaatse geweest waren aan de Vroenhoutseweg ter plaatse van het vroegere kerkhof.

Als aandenken hadden alle aanwezige nonnen een schepje aarde meegenomen. Volgens deskundigen echter moet men

de ligging van het klooster meer zoeken in de Holterbergsestraat op de scheiding tussen gemeente Roosendaal en Steenbergen.

Op dit moment ben ik beide mogelijkheden aan het onderzoeken en wanneer dit resultaat heeft horen jullie meer hierover.

Cees Scheepers, lid werkgroep archeologie

Cultuurhistorische ontdekkingstocht

Op donderdag 24 juni jl. werd de nieuwe door Cor Rops (secretaris van onze Heemkundekring)) samengestelde fietstocht verreden.

De tocht heeft als naam meegekregen: "Cultuurhistorische Ontdekkingstocht vanuit Roosendaal naar turf, langs Abdij, door Landgoederen en via Grenstocht". De 36 km. lange fietstocht –in hoofdzaak in het teken staand omtrent de turfwinning in onze regio en alles wat daarmee te maken heeft, mag als zeer geslaagd genoemd worden. Men kreeg veel wetenswaardigheden te horen van Cor en aan natuurschoon onderweg was geen gebrek. De tocht voerde door een prachtig landschap.

Onder ideale weersomstandigheden werd om 13.00 uur vanaf het Stationsplein in Roosendaal vertrokken. Dit onder leiding van Cor Rops en Christ van Rooij. Er hadden zich liefst 40 deelnemers/-sters aangemeld.

Via o.a. de Segersdreef en Langedijksestraat werd Rucphen bereikt. Een klein gedeelte van de route (nabij de Posthoorn) ging over onverharde weg en daar was het even "aanpoten" geblazen!

Later werd Schijf aangedaan en werd stilgestaan bij het recent van zijn sokkel gehaalde monument "De Schijvenaar" (Bekend is ondertussen dat het beeld terugkomt, maar dan wel "hufferproof",

zoals in BN DeStem van 3 juli jl. vermeld wordt) "Het hart is uit Schijf weg-gerukt", zo ervoer de bevolking van Schijf het gebeurde.

Na Schijf werd de Trappisten Abdij Maria Toevlucht in Zundert bezocht. Voor velen was dat een eerste kennismaking met de abdij, voor enkelen echter, zo bleek, een zoveelste bezoek, maar nu dan zonder eucharistieviering.

Na het abdijbezoek ging het richting De Buissche Heide. Onderweg passeerde men het bekende café "In den Anker". Tijdens de tocht werd op vele plaatsen stilgestaan en vertelde Cor op zijn geëigende enthousiaste en vaak met humor gespekte wijze over wat er dat moment en op die plek te melden was. En als je het over de Buissche Heide hebt mag de herinnering aan het verblijf aldaar van dichteres en religieussocialisten Henriëtte Roland Holst natuurlijk niet achterwege blijven.

Op de terugweg werd café Jagersrust in Schijf aangedaan: het was een gezellig toeven daar. Voor sommigen iets te kort misschien? Wat liet het gekoelde pilske, de trappist of frisdrank zich met dat warme weer heerlijk smaken!

Ook een bezoek aan de grenspaal en het grenswachterhuisje met het verhaal rond het "Klaveren Vrouwke" werd niet vergeten. En wie las het hele verhaal helder, met verhoogd stemgeluid, voor? Het was Cor Rops, de samensteller van de tocht. Gedurende de tocht sprak Cor regelmatig de hoop uit dat het hele gebeuren rond de turfwinning in onze regio als dierbaar erfgoed bewaard moge blijven.

Ter kennisname: voor geïnteresseerden geldt dat het hele programma met toelichting van deze fietstocht –met

gedetailleerde info over alle bezochte plaatsen, route, enz.- aangevraagd kan worden bij: Cor Rops, e-mailadres: crops@hetnet.nl of via tel. no. 0165-540726

Kees van den Bergh
(Een van de 40 deelnemers/-sters)

Kadootje

Voor de tweede maal treft u deze nieuwsbrief aan in een mooie luxe enveloppe.

Dit is geen verkwisting van ons budget, maar een schenking van drukkerij Altorffer. Begin dit jaar kregen wij van deze firma een grote hoeveelheid van deze fraaie enveloppen waar we nog jaren mee door kunnen.

Tentoonstelling

Op dit moment wordt er volop gewerkt aan de nieuwe tentoonstelling: De smaeck van de 19^e eeuw. Tijdens ons open huis op zaterdag 4 september kunt u deze tentoonstelling bekijken van 10.00 uur tot 12.30 uur.

Ook op open monumentendag 11 september 2010 is de heemkelder open. De tentoonstelling geeft een indruk van het leven in de 19^e eeuw in zijn algemeenheid maar ook het wel en wee van Roosendaal in die tijd komt aan de orde.

